

Suomen Historiallinen Seura

Finska Historiska Samfundet

Jäsenlehti 3 / 1997

SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA

SEURAN TOIMISTO

Arkadiankatu 16 B 28, 00100 Helsinki, puh. 09-440 369, fax 09-441 468

Sähköposti: shs@histseura.fi (huom. uusi osoite!)

Kotisivu: <http://www.histseura.fi> (viimeistään 26.9.1997 alkaen)

Toiminnanjohtaja Rauno Endén, varmimmin klo 9–12

Toimistos sihteeri Merja Lahtinen

SEURAN HALLITUS

Prof. Seikko Eskola, esimies	09-792 340
Prof. Toivo Nygård, varaesimies	014-601 260
Prof. Pertti Haapala	03-2156 542
Dos. Sisko Haikala	014-601 263
Dos. Aura Korppi-Tommola	09-348 11541
Prof. Aila Lauha	09-191 23037
Dos. Anne Ollila	02-333 5054
Apul.prof. Matti Peltonen	09-191 8950
Dos. Juha Sihvola	09-191 22997
Dos. Harri Siiskonen	013-151 4392

SEURAN JULKAISUJEN MYYNTI

Seuran julkaisut ovat edullisimmin ja jäsenalennuksin ostettavissa tai tilattavissa kirjakauppa *TIEDEKIRJA*ssa. *Jäsenalennus* on uusista julkaisuista 30 %. Kolme vuotta vanhemmat julkaisut (HTutk., HArk, Studia Historica) maksavat 50 markkaa.

Seuran julkaisuluetteloa (vuodet 1866 – 1996) voi tilata seuran toimistosta.

Julkaisujen ostot / tilaukset:

**TIEDEKIRJA*, Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki

puh. 09-635 177, fax 09-635 017, klo 10 – 16.30 (kesällä 10 – 15.30)

**YLIPISTOKIRJAKAUPPA*, Yliopistonkatu 5, 00100 Helsinki

**AKATEEMISET KIRJAKAUPAT*

**KIRJAVÄLITYS* (välittää kirjoja tilauksesta maan kaikkiin kirjakauppoihin)

Alennukset muiden seurojen julkaisuista

Suomen historiallinen seura on tehnyt seuraavien seurojen kanssa sopimukset 25 – 30 %:n vastavuoroisten alennusten myöntämisestä toistensa jäsenille:

Historiallinen yhdistys, Historian Ystäväin Liitto, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Suomen kirkkohistoriallinen seura, Suomen Sotahistoriallinen Seura, Svenska litteratursällskapet i Finland, Suomen muinaismuistoyhdistys, Suomen Sukututkimusseura, Sukuseurojen keskusliitto, Taidehistorian seura, Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura, International Council of Monuments and sites / Suomen osasto, Suomen Lääketieteen Historian Seura

Seikko Eskola

Historian päivät

Historian päivät järjestettiin ensi kerran Suomen Historiallisen Seuran sata-vuotispäivien yhteydessä 1975. Tänä syksynä, lokakuun 25. ja 26., olemme jo kahdeksannessa kerrassa. Päivät ovat vakiinnuttaneet paikkansa historian kentässä. Niistä on jo muodostunut traditio sekä historian opettajien, tutkijain ja harrastajien kaivattu yhteinen tapaaminen. Osanottajat ovat saaneet tutustua tutkimuksen ajankohtaisiin ongelmiin ja saavutuksiin.

Teemaksi on tällä kerralla tarjoutunut luontevasti ”20. vuosisadan tilinpäätös”. Vuosisatamme on niin loppumetreillä, että on pakko yrittää siitä kokonaisarvioita. Päivien ohjelma on rakennettu tätä silmälläpitäen. Seuraavien päivien aiheeksi sopiikin sitten toisen vuosituhannen tilinpäätös.

Järjestäjät ovat päättäneet luoda Historian päiville uuden tradition, arvokkaan avajaisitelmän. Sen nimeksi tulee Jutikkala-luento. Tällä järjestäjäyhteisöt haluavat kunnioittaa akateemikko Eino Jutikkalan, historian tutkijamme grand old manin, 90-vuotispäivää ja suurta panosta maamme historian tutkimuksen hyväksi. Tarkoituksena on, että tulevaisuudessa Historian päivät aina avataan Eino Jutikkala-luennolla. Sen pitäjiksi kutsuminen tulee olemaan kunnianosoitus historian tutkijalle. Tällä kertaa päivät huipentuvat akateemikko Jutikkalan kunniaksi järjestettäviin kansalaispäivällisiin.

Eino Jutikkala-luennot saavat hienon avauksen, kun ensimmäisen niistä, teemanaan ”Euroopan 20. vuosisata”, pitää itse akateemikko Jutikkala.

Toinen päivien tähtinimi on Texasin yliopiston professori Alfred W. Crosby. Hän on maailman johtavia ympäristöhistorian tutkijoita. Hänen tutkimuksensa luonnon ja ihmisen suhteista, ”The Columbian Exchange, Ecological Imperialism, Epidemics and Peace” sekä ”Germs, Seeds & Animals”, ovat avanneet aivan uusia näköaloja koko maailmanhistorian selittämiseen. Ansioistaan professori Crosby on saanut suomalaisen akateemikon arvonimen.

Tällä kerralla juuri ympäristöhistoria liittyy Historian päivät ajankohtaiseen ulkomaiseen historian tutkimukseen. Globaalin ympäristöhistorian ohella omassa sektiossaan käsitellään suomalaisen ympäristön historiaa.

Plenum ”Suomen selviytymistarina” on maamme osalta 20. vuosisadan tilinpäätöstä. ”Autonomiakauden merkitys Suomen historiassa” ja väittely ”Kekkosen ja Koiviston ajasta muistelmien valossa” nousevat päivälehtien historiaa koskevasta kirjoittelusta.

Suomen Historiallisen Seuran hallitus toivoo, että Seuran jäsenet mahdollisimman runsaslukuisesti olisivat mukana näillä Historian päivillä.

HISTORIAN PÄIVÄT 1997

20. VUOSISADAN TILINPÄÄTÖS

Järjestäjät:

- Suomen Historiallinen Seura (SHS)
- Historian ja Yhteiskuntaopin Opettajien Liitto (HYOL)
- Historian Ystävien Liitto (HYL)
- Helsingin Yliopiston Historian laitos (HL)

Aika: 25.–26.10.1997: lauantai klo 10–17, sunnuntai klo 10–13

Paikka: Porthania, luentosalit I–IV (Yliopistonkatu 3, Helsinki)

Avajaiset Yliopiston juhlasalissa (sisäänkäynti Aleksanterinkatu 5)

Osallistumismaksu: 200 mk (opiskelijat: 100 mk)

Lauantai 25.10.

09-00–10.00	Ilmoittautuminen
10.15–11.30	Avajaistilaisuus: Helsingin Yliopisto / Suuri juhlasali
- Avaussanat: SHS:n esimies prof. <i>Seikko Eskola</i>
- Yliopiston tervehdys: HL:n esimies prof. <i>Matti Klinge</i>
- Avajaisesityelmä: Akateemikko <i>Eino Jutikkala</i> : Euroopan 20. vuosisata
11.30–12.30	Lounastauko
12.30–13.45	Plenum: Suomen selviytymistarina , Porthania I
- Prof. <i>Hannu Soikkanen</i> : Taloudellinen nousu ja sosiaalinen kehitys hyvinvointivaltioksi
- Dos. <i>Laura Kolbe</i> : Suomi Euroopan kulttuurissa
- Prof. <i>Risto Alapuro</i> : Poliittikan törmäyskursseilta yhteiselo
- Puheenjohtajana HYL:n puheenjohtaja toimitusjohtaja <i>Veikko Löyttyniemi</i>
13.45–14.15	Kahvitauko
14.15–15.30	SEKTIOT:
1. Global Environmental History , Porthania II
- Akateemikko <i>Alfred W. Crosby</i> : Introduction to environmental history; Kommentaattoreina dos. <i>Karl-Erik Michelsen</i> ja fil. lis. <i>Mikko Saikku</i>
- Puheenjohtajana SHS:n esimies prof. <i>Seikko Eskola</i> .

2: Euroopan juuret , Porthania III
- Dos. <i>Juha Sihvola</i> : Itsekuri, sääli ja solidaarisuus eurooppalaisessa ihmiskuvassa |

- Fil. tri *Päivi Mehtonen*: Pimeän pelko ja valon teologia läntisessä filosofiassa
 - Dos. *Heikki Mikkeli*: Eurooppalaista identiteettiä etsimässä
 - Puheenjohtajana dos. *Päivi Setälä*
- 15.30–17.30
- 3: Suomalaisen ympäristön historia, Porthania II**
- Valtiot. tri *Ilmo Massa*: Riskitalouden käännekohtia Suomessa
 - Dos. *Timo Myllyntaus*: Aarniometsästä puupeltoon. Ihminen muuttaa maisemaa
 - Puheenjohtajana HYOL:n puheenjohtaja lehtori *Juha-Pekka Lehtonen*
- 4: Autonomiakauden merkitys Suomen historiassa, Porthania III**
- Keskustelijoina prof. *Heikki Ylikangas* (Suomen autonomian saavuttaminen ja menettäminen), prof. *Pertti Haapala* (Suomen talousvaltio), dos. *Martti Häikiö* (Oliko autonomia edellytys Suomen itsenäistymiselle?), fil. tri *Kerstin Smeds* (Suomalaisen identiteetin kehittyminen)
 - Puheenjohtajana HL:n esimies prof. *Matti Klinge*
- 20.00–
- Iltatilaisuus: **Akateemikko Eino Jutikkalan kansalaispäivälliset Kalastajatorpalla**
- Tervehdyssanat: HYL:n puheenjohtaja toimitusjohtaja *Veikko Löyttyniemi*
 - Juhlapuhe: prof. *Päiviö Tommila*
- Sunnuntai 26.10.**
- 09.30–10.30 **HYOL:n vuosikokous**
- 10.30–11.30 **Kansallisbiografian ”Suomi 80: Vaikuttajat”-Internet-julkaisun, ”Agricola”-historiaverkon sekä ”Historiakone” CD-ROMin esittelyt**
- 11.30–12.45 **Paneelikeskustelu ”Kekkosen ja Koiviston aika muistelmien valossa”**, Porthania I
- Keskustelupuheenvuoron esittävät mm. arkkipiispa emeritus *Mikko Juva*, kansanedustaja *Esko Aho* ja kansanedustaja *Erkki Tuomioja*
 - Alustajana ja puheenjohtajana fil. lis. *Jyrki Vesikansa*
- 12.45–13.00 **Päivien päätössanat**, Porthania I
- HYOL:n puheenjohtaja lehtori *Juha-Pekka Lehtonen*

Suomen historiallisen seuran alkusyksyn ohjelma

Maanantai 13.10.1997 klo 18.15 Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki

Professori *Georg Iggersin* (State University of New York) esitelmä:

History Between Scholarship and Poetry. Reflections on How to Write a History of Historiography

Maanantai 10.11.1997 klo 18.15 Säätytalo, Helsinki

Seuran vuosikokouksen jälkeinen Seuran esimiehen professori Seikko Eskolan vuosikokouksesitelmä, jonka aihe ilmoitetaan seuraavassa jäsenlehdessä.

Sähköinen Suomen historiallinen seura

Suomen historiallinen seura on siirtynyt julkaisutoiminnassaan sähköiseen kauteen. Syyskuun 16. päivänä julkistettiin opetusministeri Olli-Pekka Heinosen johdolla Suomen itsenäisyyden 80. juhlavuoden tapahtumiin liittyvä lähinnä kouluille ja opiskelijoille suunnattu verkkojulkaisu **Suomi 80**, joka koostuu kaikkiaan 28 erilaisesta osiosta. Näistä yksi on Suomen historiallisen seuran Kansallisbiografiaprojektin tuottama ”**Vaikuttajat**” -osio, joka sisältää 100 pieneniselämäkertaa henkilöistä, jotka ovat omilla vaikutusalueillaan kenties merkittävimmin vaikuttaneet suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen keskiajan alusta nykypäiviin. Sivut ovat kaikille kiinnostuneille avoimet (<http://www.minedu.fi/suomi80/eurooppa/euro9.html>). Artikkelit koostuvat matrikkeliosuudesta, bibliografisista tietoista, liitetiedostoista sekä varsinaisesta kuvailevasta artikkelista. Verkkoversio on lisäksi varustettu mielenkiintoisella multimedia-aineistolla. Se sisältää kirjoitetun tekstin lisäksi kuvia, ääntä ja elokuvaa. Dokumenttipätkistä voi seurata Mannerheimin ratsastusta Helsinkiin 1918, käydä Sibeliuksen luona Ainolassa, seurata Paavo Nurmen juoksua, kuulla Ella Erosen lausuvan ”Vårt Land” tai Svinhufvudin pitävän radiopuhetta jne. jne.

Historiallinen seura on mukana myös Elektra-projektin yhteydessä toimivassa projektissa, jossa väitöskirjoista ja muista monografioista valmistetaan www-verkkoon sähköiset rinnakkaisversiot. Ensimmäinen sähköinen väitöskirjan rinnakkaisversio ilmestyi loppukeväästä Oulussa (Teuvo Raision Ambomaan lähetystyötä käsittelevä väitöskirja). Siellä hanke toteutettiin sekä SGML-koodattuna että PDF-versiona. Ensimmäinen Helsingissä julkaistu PDF-väitöskirja on historiallisen seuran väitöskirjasarjassa ilmestynyt **Jyrki Paaskosken väitöskirja ”Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710-1826”** (Bibliotheca Historica24). Tämä sähköinen versio löytyy osoitteesta: <http://linna.helsinki.fi/elektra/paaskoski.html>

Väitöskirja on tallennettu sähköiseen muotoon Acrobat-ohjelmalla PDF-dokumentiksi, mikä tarkoittaa sitä, että kirjan sivut toistuvat kuvaruudulla täsmälleen samanlaisina kuin itse painetussa teoksessa. Mikäli lukijalla ei ole vanhastaan koneellaa omaa Acrobat-lukuohjelmaa, sen voi ”imuroida” kätevästi ja ilmaiseksi heti väitöskirjan

kansilehtisivulta. Koska kyseessä on yli 300-sivuinen dokumentti, sen latautuminen kestää modeemiyhteydestä riippuen muutamista minuuteista n. 15 minuuttiin. Vaiva uskoakseni kannattaa. Kyseessä on kokeilu, joska olisi hyvä saada palautetta, vaikkapa seuran toimistoon.

Jatkossa syksyn aikana Elektra tuottaa historiallisen seuran julkaisuista vielä 3 – 5 verkkoversiota, joista lähemmin seuraavassa Jäsenlehden numerossa. Väitöskirjojen ollessa kyseessä julkaisut ovat niiden ”roikkumisajan” eli 10 päivää ennen väitöstä vapaasti luettavissa verkossa. Väitöksen jälkeen ne siirretään vapaasta jakelusta Helsingin yliopiston kirjaston sekä sen kuuden ns. sopimuskirjaston (lähinnä muita suomalaisia yliopistojen kirjastoja) sisäiseen verkkoon. Ne ovat luettavissa siten vain näissä sopimuskirjastoissa, missä on mahdollisuus 80 pennin sivuhintaan ottaa myös kopioita. Kokeilu jatkuu näillä näkymin vuoden 1998 loppuun.

Kolmas historiallisen seuran sähköinen julkaisu on **Kirsti Antinin, Raija Mankin ja Tuula Rantasen toimittama Suomen historiallinen bibliografia 1981–1996**, joka ilmestyy lokakuun alussa CD-ROM-levynä. Julkaisu olisi ollut valmis jo viime kevättalvena, mutta työstämisessä käytetyn ohjelma ”skandiaakkoset” tunteva ohjelmaversion ilmestyminen on viivästynyt elo/syyskuun vaihteeseen. Tällä hetkellä ohjelma on postissa, jonka jälkeen bibliografia voi ilmestyä parin viikon kuluessa. Levy tulee olemaan upea: se sisältää yli 39 000 tietuetta, jotka on indeksoitu siten, että millä tahansa bibliografisen tietueen elementillä voi suorittaa hakuja. Levy sisältää sekä 80-luvun painetut bibliografiat että 90-luvun ensipuoliskon tähän asti ilmestymättä olleen bibliografian. Kaikki kolme viisivuotis-bibliografiaa on konvertoitu yhdeksi tietokannaksi, jolloin haut kohdistuvat kerralla koko aineistoon. Levy ”pyörii” Windowsin alla, joten haut toimivat juohevasti ja tiedostot, listaukset ja tulostukset näyttävät tyylikkäältä ja helppolukuisilta. Levyä voi tilata Tiedekirjasta. Hinta kirjastoille ja jäsenille (sekä sopimusseurojen jäsenille) on 500 markkaa.

Historiallinen seura on päästyään osalliseksi Suomi Tietoyhteiskunta -rahoituksesta hankkinut oma palvelimen, jota koekäytetään syksyn kuluessa. Vuodenvaihteessa tältä palvelimelta ryhdytään jakamaan Kansallisbiografian varsinaista elämäkertakokoelmaa, jota päivitetään sitä mukaa kuin artikkeleita valmistuu.

Historiallisen seuran kotisivun osoite muuttuu. Kotisivut ovat uudelleen muokattavana ja niistä valmistuu ruotsin- ja englanninkieliset versiot suomenkielisen lisäksi. Koska sivut ovat työn alla, on hieman epävarmaa, milloin uusi osoite alkaa toimia: **http://www.histseura.fi**

Tampereen 23. Nordiska Historikermötet 7 – 12.8.1997

Tampereen pohjoismainen historioitsijakokous on takanapäin ja uskon, että voin kaikkien mukana olleiden puolesta todeta konferenssin onnistuneen suorastaan loistavasti. Järjestelyihin, joista Tampereen yliopiston historiatieteen laitos valtaosaltaan vastasi oltiin

varauksettoman tyytyväisiä. Mukana voimanponnistuksessa oli koko laitoksen henkilökunta. Aivan erityisen kiitoksen ansaitsee laitoksen piiristä koottu järjestelytoimikunta ja kaikkein kauneimmat kiitokset vihdoinkin kokouksen päävastuullinen sihteeri, apulaisprofessori Pirjo Markkola sekä Erik Tirkkonen ja ”tiskin” takana toiminut 16 hengen ryhmä opiskelijoita taustahahmonaan kaiken osaava Anja Hakkarainen.

Kokous onnistui myöskin sikäli, että osanottajia Tampereen konferenssiin oli puolentoistasataa enemmän kuin parissa aiemmassa kokouksessa. Suurin osallistujaryhmä tuli Ruotsista, mistä tuli kaikkiaan 160 kokousvierasta. Suomalaiset tulivat sitten jo toisella tilalla n. 140 henkeä. Tanskasta ja Norjasta mukanaolijoita oli viitisenkymmentä, Islannista kymmenkunta ja muualta maailmalta muutama kymmen. Maksaneiden osallistujien määrä nousi 450:een. Kun keväällä kirjoitin tavoitteena olevan 500 osallistujan, toiveeseen sisältyi melkoinen määrä ”virallista optimismia”. Tosiasiassa 500:n raja saattoi hyvinkin rikkoutua, kun mukaan lasketaan konferenssijärjestelyissä mukana olleet ja muutoin konferenssin ympärillä ”pyörineet” satunnaisemmat osallistajat.

Tampereen kaupunki ja yliopisto toimivat konferenssiympäristönä erinomaisesti. Sosiaaliset tilaisuudet vastaanottoineen, tutustumiskäynteineen, retkineen ja ”hemma hos”-tilaisuuksineen ovat tärkeä osa osallistujien yleistä viihtymistä sekä ainutlaatuisia tilaisuuksia solmia kontakteja. Tämä puoli Tampereella oli yhtä lailla kiitoksen ansaitsevaa kuin varsinainen ohjelmasisältö. Eli kiitoksia Tampere!

Historiallinen Yhdistys

**Torstai 30.10.1997 klo 18.00 Helsingin yliopiston kirjasto, Monrepos-sali,
Unioninkatu 36, Helsinki**

Esitelmätilaisuus: SUOMETTUMISESTA

Fil. lis. *Erkki Teräväinen*: Mikä oli 1950-luvun lopun ja 1960-luvun alun Suomen tilanne

Saksasta käsin nähtynä?

Valtiot. lis. *Mikko Majander*: Olivatko suomalaiset Moskovan juoksupoikia?

Suomen kirkkohistoriallinen seura

**Maanantai 6.10.1997 klo 18.15 Helsingin yliopiston kirkkohistorian laitoksella
(Aleksanterinkatu 7, 5. krs.)**

Prof. *Martin Onnasch*: Kirchen im geteilten Deutschland 1945–1990. Ungelöste

Probleme – offene Chancen.

Tästä syksystä alkaen Suomen kirkkohistoriallisen seuran kokoukset pidetään entisestä poiketen klo 18.15 alkaen.

Listätietoja: dos. Hannu Mustakallio, 09-1912 3040.

JyY / Historian laitos

Esitelmäsarja: SUOMI 80 VUOTTA SITTEN

Itsenäistymisprofessi ja itsenäisen Suomen alkuvuodet uusimpaan tutkimukseen perustuen. Sarja toteutetaan historian laitoksen ja työväenopiston yhteistyönä.

- 6.10. Prof. *Pertti Haapala*: Kriisistä kriisiin. Miksi yhteiskunnallinen jännitys lisääntyi v. 1917?
- 13.10. FT *Eino Ketola*: Horjuva Venäjä ja itsenäistynyt Suomi
- 20.10. Dos. *Heikki Rantatupa*: Näлкäkö ajoi kapinaan?
- 27.10. FM *Erkki Laitinen*: FM Mauri Mönnönen ja toimittaja Jukka Rislakki: Vuoden 1918 sota paikallisyhteisössä
- 3.11. Prof. *Ohto Manninen*: Amatöörejä ja ammattilaisia vapaussodassa
- 10.11. Prof. *Toivo Nygård*: Jääkäri liikkeen aatteellinen perintö
- 17.11. Prof. *Kari Immonen*: Punaisten ja valkoisten kulttuuri
- 24.11. Prof. *Seppo Zetterberg*: Vuosi 1918 Baltiassa
- 1.12. FT *Heikki Roiko-Jokela*: Itsenäisen Suomen ulkopolitiikan lähtökohdat
- 8.12. Prof. *Timo Soikkanen*: Kansallinen eheytyminen vaiko eheyttäminen?

Tilaisuudet pidetään maanantaisin klo 18.00 – 19.30 Jyväskylän yliopiston historian laitoksella. Yhteyshenkilö: Työväenopiston rehtori, dos. Olli Kaikkonen.

Edistyksellinen tiedeliitto, Edistyksellisen tiedeliiton Oulun paikallisosasto ja Oulu-opisto.

Lauantai 15.11.1997 klo 9.00–16.00 Oulu-opisto, suuri luentosali, Suvantokatu 1, Oulu

TIETEEN JA TAITEEN MERKITYS SUOMEN ITSENÄISYYDELLE

Fil. kand *Harri Kalha*: Suomalaisuus lasikaapissa. Taideteollisuus kansallisuuden edustajana 1940–50-luvulla

Yliass. *Maija Kallinen*: Kansallinen ja kansainvälinen tiede. Luonnontieteet Suomi-kuvan muovaajana

Fil. tri *Hanna Snellman*: Kansatiede – kansainvälisyys

Ohj. *Seppo Rustanius*: Suomalaisen elokuvan kuvaamat itsenäisen Suomen kohtalonhetket

Apul.prof. *Jouko Vahtola*: Karjalaisen kulttuurin merkitys itsenäisen Suomen synnyssä

Tilaisuus on maksuton ja avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille. Käytännön järjestelyjen vuoksi osanottajien toivotaan ilmoittautuvan 8.11.1997 mennessä.
Ohjelmatilaukset, ilmoittautumiset 8.11.1997 mennessä: Tiedeliitto, PL 344, 00101 Helsinki, puh. 09-652 101, fax 09-662 503.

Suomen Oppihistoriallinen Seura

Torstai 25.9.1997 klo 19.00 Tekniska Föreningen, Yrjönkatu 30, Helsinki

Oppihistoriallisia tiedonantoja:

Prof. *Anto Leikola*: Oppihistorialliset suurmessut

Fil. tri *S. Albert Kivinen*: Kristittyjä vai chrestiaaneja?

Fil. tri *Klaus Karttunen*: Syntymäpäiviä

Torstai 30.10. klo 19.00 Tekniska Föreningen, Yrjönkatu 30, Helsinki

Prof. *Erik Allardt*: Sosiaalitieteiden historiasta

Torstai 27.11. klo 19.00 Tekniska Föreningen, Yrjönkatu 30, Helsinki

Fil. lis. *Terhi Pursiainen*: S. A. Forsiuksesta

Tieteellisten Seurain Valtuuskunta

Lauantai 4.10.1997 klo 13.00–16.30 Turun Messukeskus, auditorio, Turku

SUOMEN TIETEEN KLASSIKKOJA – ...”mutta kuka hän olikaan?”

Läpivalaisuudessa joukko suomalaisen tieteen klassikoita – heidän elämänsä ja saavutuksensa sekä merkityksensä tänään

Prof. *Anto Leikola*: Robert Tigerstedt (1853–1923) – Fysiologian viimeinen yleisnero?

Prof. *Juhani Pietarinen*: Edvard Westermarck (1862–1939) – Moraalitutkimuksen dinosauri

Fil. tri *Ilkka Herlin*: Kustaa Vilkuna (1902–1980) – Tieteen ja politiikan yhteensovittaja

Dos. *Raimo Keskinen*: Gunnar Nordström (1881–1923) – Suomen Einstein?

Prof. *Karl Lagerspetz*: Eino Kaila (1890–1958) – ”Kahden kulttuurin” sillanrakentaja

Prof. *Pentti Alhonen*: Väinö Auer (1895–1981) – Tulimaan tietäjä

Lisätietoja: *Jan Rydman*, Tieteellisten Seurain Valtuuskunta, Mariankatu 5, 00170

Helsinki, puh. 09-228 69 227, fax 09-228 69 291.

Tampereen historiallinen seura

Torstai 2.10.1997 klo 18.15 pääkirjasto Metso, Tampere

Fil. maist. *Antti Honkanen*: Funktionalismista Tampereen kaupunkikuvassa

Torstai 6.11.1997 klo 18.15 pääkirjasto Metso, Tampere

Kansallisarkiston pääjohtaja *Kari Tarkiainen*: Suomi Ruotsin mielipiteessä Haminan rauhan jälkeen

Torstai 20.11.1997

Hämäläisjuhla

Lisätietoja: *Tapio Salminen*, Tampereen yliopisto, Historiatieteen laitos, PL 607, 33101 Tampere, puh. 03-215 7196.

Pohjois-Karjan historiallinen yhdistys

Pohjois-Karjalan historiallisen yhdistyksen johtokuntaan valittiin 27.2.1997 *Tapio Hämynen, Pekka Kauppinen, Jukka Kokkonen, Jarno Linnolahti, Pasi Tuunainen* ja *Ari Vallius*.

Yhdistyksen vuosikirja (nro 5) ”*Arno Rafael Cederberg – Kansainvälinen historiantutkija ja organisaattori*” on ilmestynyt.

Lisätietoja: puh.joht. *Tapio Hämynen*, puh. 013-251 4382 tai siht. *Jukka Kokkonen*, puh. 013-251 4613.

HY / Taloustieteen laitos, Edistyksellinen tiedeliitto ja Suomen Mielenterveysseura

Torstai 20.11.1997 Helsingin yliopisto, viikki, sali B 5

PALKITSEMISEN ETIIKKA

Pastori, toimittaja *Terho Pursiainen*: Palkitsemisen etiikka
Kehittämisjohtaja *Liisa Saaristo*: Millaista on kannustava palkitseminen?
Projektipäällikkö *Ossi Peltomäki*: Kommenttipuheenvuoro

Ilmoittautumiset: 17.11.1997 mennessä, puh. 09-652 101, fax 09-662 503.

Edistyksellinen tiedeliitto ry ja Maaseudun Sivistysliitto ry

Perjantai–lauantai 17.–18.10.1997 Helsingin yliopiston Pieni juhlasali, Helsinki

EDISTYKSEN PÄIVÄT 97 – IHMISEN PAIKKA

Miten sosiaaliset, kulttuuriset, poliittiset, ekologiset yms. tekijät toimivat ihmisen paikan määrittäjinä? Mitä paikat merkitsevät ihmiselle? Miten ihminen etsii omaa paikkaansa, itseään? Tapahtuma on avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille.

Perjantai 17.10. klo 9.30–18.00

- 09.30 Ilmoittautuminen
10.00 Dos. *Ilkka Ruostesaari*: Päivien avaus
Dos. *Juha Sihvola* (Helsingin yliopisto): Klassinen ihmiskuva ja oikeudenmukainen maailma
Prof. *Arto Haapala* (Helsingin yliopisto): Paikan estetiikka
13.30 Prof. *Kaisa Broner-Bauer* (Oulun yliopisto): Postmoderni identiteetti ja paikan merkitykset
Erikoistutk. *Marjatta Brandy* (STAKES): Lapsuus kulttuurin ja luonnon rajamaalla – paluu taiteen tietoon
Prof. *Marjatta Marin* (Jyväskylän yliopisto): Vanhat pantu paikoilleen ...
16.00 Apul.prof. *Pauli Tapani Karjalainen* (Oulun yliopisto): Maailman paikoista paikan maailmoihin, kokemuksen geografiaa
Joht. *Olavi Koivukangas* (Siirtolaisuusinstituutti): Päivät Amerikassa – yöt Laihiällä. Siirtolaisen paikka?
Muukalaisen paikka. Maahanmuuttaneen puheenvuoro
19.00 Tiedeliiton 25. juhlavastaanotto
21.00 Edistyksen yö, Hotelli Helsinki

Lauantai 18.10. klo 9.00–16.15

- 09.00 Prof. *Paavo Riekkinen* (Kuopion yliopisto): Persoonallisuutemme – geenien ja ympäristön vuorovaikutuksen summa
Prof. *Anto Leikola* (Helsingin yliopisto): Ihmisen paikka luonnossa
11.00 Ass. *Lassi Pruuki* (Helsingin yliopisto): Ihmisen paikka taivaassa
Dos. *Sara Heinämaa* (Helsingin yliopisto): Eurooppalainen ajatus vastuusta
14.00 Paikkoja elämän majatalossa. Valmisteltuja puheenvuoroja ja keskustelua.
Mukana mm. valtiot. lis (väit.) *Mika Hannula* ja toim. *Liisa Veenkivi*.

Osanottomaksu kahdelta päivältä 180 mk, yhdeltä päivältä 120 mk, opisk. ja Tiedeliiton jäsenille 120 mk. Osanottajien tulee ilmoittautua etukäteen sekä tehdä sitovat ruokailu- ja majoitusvaraukset. Lounas 40 mk, kahvi 15 mk, iltapala 60 mk,

majoitus: Hotelli Helsinki 200 – 350 mk.

Ilmoittautumiset 3.10.1997 mennessä: Edistyksen Päivät 98, Omavastaus, Sopimus 001001343, 00003 Helsinki, fax 09-662 503.

Tiedustelut: puh. 09-652 101, fax 09-662 503

Tulevaisuuden tutkimuksen seura

Perjantai 10.10.1997 Tilastokeskuksen auditoriossa, Työpajankatu 13, Helsinki

TOP TEN FUTURES -SEMINAARI

Seminaari muodostuu kahdesta toisiaan täydentävästä ja kritisoivasta teemasta, Suomen menestystuotteet ja hyvinvoinnin haasteet. Kustakin käsiteltävästä teemasta pidetään 20–25 minuutin alustus, minkä jälkeen varataan aikaa keskustelulle. ”Kymmenen kärjessä” -listat perustuvat jälleen keskeisesti tulevaisuusbarometreihin tai muiden tulevaisuutta luotaavien asiantuntijamenetelmien tuloksiin.

Seminaarin tarkempi ohjelma saatavissa seurasta, Iris Hämäläinen, puh. 09-6231 236, fax 09-662 503, e-mail: Iirisham@csc.fi

Seminaarimaksu on seuran omilta jäseniltä 250,- ja muilta 500,- sisältäen aamu- ja iltapäiväkahvit. Ilmoittautumiset ja ohjelmatiedustelut: Iris Hämäläinen, puh. 09-6231 236, gsm 040-5028 672, fax 09-662 503, e-mail: Iirisham@csc.fi

Sibelius-Akatemian koulutuskeskus

Ohjelmaperiodit syksyllä: 17.–18.10. ja 29.–30.11.1997

Ohjelmaperiodit keväällä: 16.–17.1., 13.–14.2. ja 13.–14.3.1998

ROMANTIIKAN KIIHKO JA KAIPUU

Ohjelmassa mm. varhais-, täys- ja myöhäisromantiikka Euroopassa; kansalliset murroskaudet ja kansallisromantiikka; myytit; yhteiskunnallisten muutosten ja ajan hengen ilmeneminen taiteissa, erityisesti musiikissa ja kirjallisuudessa. Mahdollisuus osallistua opintomatalle Saksaan keväällä 1998.

Kurssin johtaja: Sibelius-Akatemian vararehtori *Tuula Kotilainen*.

Luennoitsijat: mm. prof. *Pentti Paavolainen*, prof. *Eero Tarasti*, fil. tri *Dietrich Assman* ja tanssihistorioitsija prof. *Sandra Noll Hammond* (USA).

Kurssin hinta: 1900 mk, 500 mk/jakso. Opintomatka ei sisälly hintaan.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 15.9.1997 mennessä: *Ulla Havulehto*, puh. 09-405 4676 tai *Soile Rechberger*, 09-405 4571.

Tampereen seudun sukututkimusseura ry

Lauantai 20.9.

Historiapainotteinen syysretki Lempäälään ja Vesilahdelle

Tiistai 23.9. klo 18.15–20.00 Tampereen Vanha kirjastotalo, Tampere

Fil. lis. *Helena Honka-Halila*: Ylöjärven historia kunnallishallinnon aikana

Tiistai 7.10. klo 18.15–20.00 Tampereen Vanha kirjastotalo, Tampere

Kirjastonhoit. *Eeva-Liisa Oksanen*: Suomen Sukututkimusseuran kirjasto

Tiistai 21.10. klo 18.15–20.00 Tampereen Vanha kirjastotalo, Tampere

Fil. lis. *Marja-Liisa Putkonen*: Vuoden sukukirjan esittely

Tiistai 4.11. klo 18.15–20.00 Tampereen Vanha kirjastotalo, Tampere

Tutk. *Raine Raitio*: Sukuperinteen tallennus

Tiistai 18.11. klo 18.15–20.00 Tampereen Vanha kirjastotalo, Tampere

Vilho Puro: Sukututkimus Etelä-Pohjanmaalta

Ennen jäsentilaisuuksien alkamista kirjasto on jäsenten käytössä klo 17.00 alkaen. Jäsenet voivat lainata kirjoja ja lehtiä, ostaa yhdistyksen omia julkaisuja ja lomakkeita sekä saada sukututkimusneuvontaa. Jäsentilaisuuksista ilmoitetaan myös Aamulehden muistilistassa kouluspäivinä.

Lisätietoja: Ohjelmavastaava *Raine Raitio*: puh. 03-364 7234.

Historiallinen yhdistys ry, Glossa – Keskiajan opinto- ja tutkimusyhdistys ry, Suomen Bysantin- tutkimuksen seura ry, Helsingin yliopiston klassisen filologian laitos

**Perjantai–lauantai 26.–27.9.1997 Helsingin yliopiston päärakennus (vanha puoli),
luentosali XV, Helsinki**

Tieteellinen kollokvio: BYZANTION – MITÄ – MISSÄ – MILLOIN?

Perjantai 26.9. klo 10.00–16.00

Fil. tri *Holger Weiss* (Historiallinen yhdistys) ja dos. *Paavo Hohti* (Bysantin tutkimuksen

seura): Kollokvion avaus

Prof. Dr. *D. R. Reinsch*: Über einige Aufgaben der heutigen Byzantinistik

Prof. *Jaakko Frösén*: The Carbonized Papyri from the Early Byzantine

Tutk. *Marjo Lehtinen*: Few Notes on the Prosopography of the Petra Archive

Fil. maist. *Jeanette Lindblom*: Byzantine Everyday Life (c. 500–800)

Fil. maist. *Maijastina Kahlos*: Ideas of Religious Tolerance in East and West in the Fourth Century: The Connections between Themistius and Symmachus

Dos. *Paavo Hohti*: Harmonia bysanttilaisessa ajatusmaailmassa

Dos. *Heikki Mikkeli*: Kreikkalaiset emigrantit ja Italian renessanssi

Lauantai 27.9. klo 10.00– 12.40

Dos. *Jukka Korpela*: Bysanttilainen Venäjä

Fil. lis. *Kaj Öhrnberg*: Kuinka Egyptistä tuli arabiankielinen ja islamilainen

Fil. lis. *Mika Hakkarainen*: Bysantinistiikka: johdanto oppihistoriaan

Fil. tri *Holger Weiss* (Historiallinen yhdistys): Kollokvion päätös

Jyväskylän yliopisto / Historian laitos

Perjantai–lauantai 14.–15.11.1997

XVI YLEISEN HISTORIAN VALTAKUNNALLINEN
TUTKIJANKOULUTUSKURSSI

Perjantai 14.11. klo 10.45–

Ilmoittautuminen: Historian laitos, Seminaarinmäki, H-rak.

Prof. *Seppo Zetterberg* (Jyväskylän yliopisto): Kurssin avaus

Presidentti *Mauno Koivisto*

Työryhmätyöskentelyä

Keskustelu yleisen historian jatkokoulutuksen kehittämisestä: prof. *Marjatta Hietala* (Tampereen yliopisto), dos. *Anssi Halmesvirta* (Jyväskylän yliopisto)

Professorikokous

Illanvietto

Lauantai 15. 11. klo 9.30–

Prof. *Seppo Zetterberg* (Jyväskylän yliopisto)

Työryhmätyöskentelyä

Työryhmien puheenjohtajien yhteenveto ja päätöskeustelu

Yleisluento

Lisätietoja ja ilmoittautumiset sekä työpaperien lähettäminen 1.10. mennessä: Ass. *Pasi Ihalainen*, Jyväskylän yliopisto, Historian laitos, PL 35, 40351 Jyväskylä, puh. 014-601 271, fax 014-601 251.

Reykjavikin yliopisto

18.–21.6.1998

ARKTISTEN JA SUBARKTISTEN ALUEIDEN HISTORIAN KONFERENSSI

Keskeisinä aiheina ovat keskustan ja periferian vuorovaikutus, alkuperäiskulttuurit ja ulkoiset vaikutteet sekä maanviljely. Konferenssin virallinen kieli on englanti. Niitä, jotka haluavat pitää konferenssissa esitelmän tai osallistua round table -istuntoihin, pyydetään ottamaan yhteyttä 31.10.1997 mennessä *Ingi Sigurdssoniin*, Institute of History, University of Iceland, IS-101 Reykjavik, puh. 354-525 4426, fax 354-525 4242, sähköposti Ingi@rhi.hi.is.

Helsingin yliopiston Historian laitos, Euroopan komission Suomen-edustusto, EU-maiden Suomen-suurlähetystöt

A lecture series: IS THERE A EUROPEAN IDENTITY? PROBLEMS AND VISIONS

Thursday 25.9.1997, 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Prof. *Luciano Bardi* (Italy): Italy and European Union

Thursday 2.10., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Prof. Senator *Joseph Lee* (Ireland): Europe of Nations

Thursday 9.10., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Mrs *Carmen Castell Diaz* (Spain): Spain in the European Union: its social structure

Thursday 16.10., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Lecture to be confirmed later

Thursday 23.10., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Prof. *Hilde De Ridder-Symoens* (Belgium): Towers of Babel and medieval people.
Multilingualism in Europe and more specially in the Low Countries 1300–1600

Thursday 30.10., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Prof. *Andrealis* (Greece): The Impact of Greek membership in the EU

Thursday 6.11., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki
Dr. *Anne Deighton* (UK): National interest and supranational decision making from a British viewpoint

Thursday 13.11., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki

Prof. *Heinz Duchhard* (Germany): What does it mean and what is the purpose of studying European history

Thursday 20.11., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki

Prof. *Peter Fischer* (Austria): Is there a European identity in the field of law?

Thursday 27.11., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki

Dr. *Jan Rood* (Netherlands): The position of small member states within the European Union: dilemmas and policy options

Thursday 4.12., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki

Prof. *Sverker Sörlin* (Sweden): European characteristics and an alternative to European identity?

Thursday 11.12., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki

Prof. *Niels Thomsen* (Denmark): The EU and the Nordic countries

Thursday 18.12., 4.15–6 pm, Porthania, PIII, Yliopistonkatu 3, Helsinki

Prof. *Burkhard Auffermann* (Finland): Finland in the EU and general prospects of European integration

Lisätietoja: prof. *Hannes Saarinen*, puh 09-191 228 32, fil. maist. *Tuuli Ojanperä-Oksa*, puh. 09-191 228 45, fax 09-191 232 17.

Turun yliopisto / Historian laitos & Poliittisen historian laitos

Torstai–perjantai 9.–10.10.1997 Turun yliopisto, Päärakennus, ls 1, Turku

HISTORY AND MEMORY

The Department of History and the Department of Political History at the University of Turku have been selected as a Centre of Excellence in academic education in Finland by the Ministry of Education. The Centre of Excellence period covers the years from 1997 to 2000. In order to celebrate this commendation, we are organizing a symposium History and Memory, a gathering directed both to scholars and to students alike. The main topics discussed include the following: In which ways does the role of the historian relate to collective memories? Do historians on the whole have a role in the formation of historical consciousness? What are the ways in which history, written by professional historians, stands in relation to the memory in everyday life? To which extent is history a domain of professional historians? What do

historians – and people in general – forget about history? Is there a history of oblivion?
Preliminary Programme

Thursday 9.10. 12.15–

Vice rector *Keijo Virtanen*: Opening address

Frank Ankersmith (University of Groningen): Remembering Holocaust: Mourning and Melancholia

Georg G. Iggers (State University of New York): Professional Historiographical Scholarship in 19th and 20th centuries and its role in creating and distorting historical memory

Jorma Kalela (University of Turku): The Challenge of Oral History

Friday 10.10. 9.30–

Natalie Zemon Davis (Princeton University): Who Owns History?

Chris Wickham (University of Birmingham): The Role of the Historians in the Formation of Social Memory

Patrick H. Hutton (University of Vermont): Memories of Everyday Life

Veijo Hietala (University of Turku): Between Private and Public History – Cinema as Memory

Lauantai 11.10. klo 10.00– (lauantain alustukset pidetään suomeksi)

Dos. *Kari Immonen*: Nostalgia ja historiantutkimus

Dos. *Seppo Knuuttila*: Kertova muisti

Muistin ja unohduksen jäljillä -keskusteluryhmät klo 13 alkaen:

Kirjallisuudesta alustavat: *Katarina Eskola* ja *Aulikki Oksanen*

Kuvista alustavat: *Leena Saraste* ja *Aino Sinnemäki*

Muistomerkeistä ja esineistä alustavat: *Kari Kotkavaara* ja *Kerstin Smeds*

Näytelmistä alustavat *Esa Kirkkopelto* ja *Irmeli Niemi*

Iskelimistä alustavat *Sakari Pesola* ja *Vexi Salmi*

Elämäkertoista alustavat *J. P. Roos* ja *Pirkkoliisa Ahponen*

Elokuvista alustavat *Heidi Köngäs* ja *Markku Pölönen*

Sähkömuistista alustavat *Sam Inkinen* ja *Tapio Mäkelä*

Päätöspaneli klo 16.30 alkaen:

Menneisyyttä tulkitaan – Kenen arki muistetaan?

Paleeliin osallistuvat mm. *Irmeli Niemi*, *Katarina Eskola*, *Seppo Knuuttila*, *Markku Pölönen*, *Vexi Salmi* ja *Hannu Salmi*.

Conference Committee: *Sampo Collander*, *Anne Ollila*, *Juhani Mylly*, *Hannu Salmi*, *Kari Teräs*, *Johanna Valenius*.

Lisätietoja: *Anne Olilla*, puh. 02-333 5054.

Suomen Urheiluhistoriallinen seura, Suomen Urheilumuseosäätiö

PAAVO NURMI -KIRJOITUSKILPAILU 1997–1998

“KOHTAAMISIA PAAVO NURMEN KANSSA”

Kilpailuun odotetaan seuraavanlaisia kirjoituksia:

- tekstejä, joissa kuvataan kirjoittajan omia Nurmi-muistoja: todellisia (ennen kirjaamattomia) tapaamisia yhtä hyvin kuin
- tekstejä, joissa kuvataan kohtaamisia ”legendan” kanssa, esikuvana, vaikuttajana
- tekstejä, joissa pohditaan Nurmen henkilö- ja urheilijakuvaa, urheilusankaruuden ulottuvuuksia tai Nurmen aikakauteen liittyviä, urheiluelämää ja sen muutosta koskevia piirteitä

Tekstin muoto on vapaa: lyhytkin tarina on yhtä arvokas kuin essee tai tieteellinen artikkeli. Tärkeintä on, että kirjoitus liittyy Nurmen henkilöön, Nurmi-ilmiöön, urheilusankaruuteen tai Nurmen aikakauteen.

Kilpailun ulkopuolella otamme vastaan vihjeitä Nurmesta kertovista julkaisemattomista valokuvista, kirjeistä sekä muusta Nurmea koskevasta aineistosta. Tuomaristo voi jakaa tunnustuspalkinnon myös parhaan tällaisen aineistovihjeen tai -löydön lähettäjälle.

Lisätietoja: siht. Ilkka Levä, puh. 09-491 149, fax 09-409 232, sähköposti Ilkka.Leva@stadion.fi, <http://www.stadion.fi/NURMI100/juhlav.html>

Väitökset

lauantai 13.9. klo 12 Oulun yliopiston salissa YB210 (Linnanmaa)

TT, FL *Jouko Talonen*

Church under the Pressure of Stalinism. The development of the status and activities of Soviet Latvian Evangelical Lutheran Church during 1944-1950. Vastaväittäjänä on professori Aivars Stranga (Riiian yliopisto) ja kustoksena professori Olavi K. Fält.

lauantai 20.9.1997 klo 10.00 Helsingin yliopiston luentosali XII (päärakennuksen vanha puoli)

Fil. lis. *Jyrki Paaskoski*: Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710–1826.

Vastaväittäjänä dos. Eljas Orrman, kustoksena prof. Markku Kuisma.

lauantai 20.9.1997 klo 10.00 Helsingin yliopiston luentosali 12 (päärakennuksen uusi puoli)

Valtiot. lis. *Erkki Vasara*: Valkoisen Suomen urheilivat soturit. Suojeluskuntajärjestön urheilu- ja kasvatustoiminta 1918–1939.

Vastaväittäjänä prof. Antero Heikkinen, kustoksena prof. Seppo Hentilä.

lauantai 20.9. klo 12 Oulun yliopiston salissa YB210 (Linnanmaa)

FL *Eero Elfvengren*

Suomen yleisesikunnan organisaatio vuosina 1918-1939.

Vastaväittäjänä on FT, everstiluutnantti Vesa Tynkkynen ja kustoksena professori Olavi K. Fält.

lauantai 27.9. klo12 Oulun yliopiston salissa L1 (Linnanmaa)

Teologian maisteri, FL *Seppo Lohi*

Pohjolan kristillisuus.

Lestadiolaisuuden leviäminen Suomessa 1870-1899

Vastaväittäjänä on TT Jouko Talonen ja kustoksena apulaisprofessori Jouko Vahtola.

lauantai 11.10. klo 12 Helsingin yliopiston luentosali XII

FL *Pekka Salo*

Suomi ja Pyhä istuin 1918–1968.

Vastaväittäjänä prof. Reijo E. Heinonen, kustoksena prof. Erkki Kouri

keskiviikko 15.10. klo 12 Helsingin yliopiston luentosali auditorio XII

FL *Harri Kalha*

Muotopuolen merenneidon pauloissa. Modernin taideteollisuuden kultakausi: mielikuvat markkinointi, diskurssit.

Vastaväittäjänä dos. Pekka Korvenmaa, kustoksena apul.prof. Jukka Ervamaa

perjantai 31.10. klo 12 Helsingin yliopiston luentosalissa XII

FL *Jukka Rantala*

Sopimaton lasten kasvattajaksi! Opettajiin kohdistuneet poliittiset puhdistuspyrkimykset 1944–1948

Vastaväittäjänä apul.prof. Henrik Meinander, kustoksena prof. Markku Kuisma.

lauantai 15.11. klo 12 Turun yliopiston päärakennuksen luentosalissa 1

VTL *Vesa Saarikoski*

Keskustajääkäri Aarne Sihvo. Näkökulma aseellisen voiman ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen I tasavallassa.

Vastaväittäjänä prof. Timo Soikkanen ja dos. Matti Lackman, kustoksena prof. Jorma Kalela

lauantai 22.11. klo 12 Oulun yliopiston salissa YB210 (Linnanmaa)

Teol. maist., FL *Raimo Aspfors*

Viljami Kalliokoski evankelisena ja alkiolaisena vaikuttajana.

Vastaväittäjänä on TT Jouko Talonen ja kustoksena apulaisprofessori Jouko Vahtola.

Näyttelyt

21.8.–2.11.1997 joka päivä klo 10.00–18.00 Hämeen linna, Kustaa III:n katu 6, 13100 Hämeenlinna

Margareeta, Pohjolan Rouva ja Valtias. Kalmarin unioni 600 vuotta -näyttely

Vuonna 1997 on kulunut 600 vuotta siitä, kun Pohjoismaat eli Tanska, Norja, johon kuului Islanti, sekä Ruotsi, johon kuului Suomi, solmivat poliittisen unionin Tanskan kunigattaren Margareetan johdolla. Unioni vahvistettiin kesällä 1397 Kalmarin linnassa, jossa Margareetan ottopoika nuori Erik Pommerilainen, kruunattiin kaikkien kolmen valtakunnan kuninkaaksi. Kalmarin unioni jatkui tietyin keskeytyksin vuoteen 1521 asti, Norjan ja Tanskan osalta aina vuoteen 1814.

Palkinnot

Urho Kekkosen palkinto 1997

Presidentti Urho Kekkosen 70-vuotisjuhlasäätiö on antanut Urho Kekkosen nimeä kantavan palkinnon tänä vuonna valtiotieteiden tohtori **Jari Leskiselle**. Palkinto myönnettiin tunnustuksena Leskisen ansiokkaasta väitöskirjasta ”*Vaiettu Suomen Silta. Suomen ja Viron salainen sotilaallinen yhteistoiminta Neuvostoliiton varalta vuosina 1930–1939*”. Säätiö pitää teosta tärkeänä avauksena Suomen ja Viron suhteiden tutkimuksessa. Verraten tutkimattomalla aihepiirillä ja ennen tuntemattomilla lähteillä on myös ajankohtaista merkitystä Viron etsiesä paikkaansa eurooppalaisessa yhteisössä. Palkinnon luovutti Tasavallan Presidentti Martti Ahtisaari 1.9.1997 presidentin linnassa järjestetyssä tilaisuudessa.

Tulevaisuustutkimuspalkinto 1997

Tulevaisuuden tutkimuksen seura myöntää vuosittain harkintansa mukaan tulevaisuuspalkinnon merkittävästä tulevaisuusteosta. Vuoden 1997 palkinnot jaettiin seuran kevätseminaarin yhteydessä Vanajanlinnassa 21.8.1997. Tulevaisuuspalkinnon saivat tulevaisuusaiheisesta väitöskirjatyöstä hallintotiet. tohtori **Markku Sotarauta**, valtiotiet. tohtori **Vuokko Jarva** ja valtiotiet. tohtori **Juha Nurmela**.

Tämänkertainen Tulevaisuuspalkinto oli suomalainen jalokivi, ametisti.

Ametistissa yhtyvät historia ja tulevaisuus, maanosat pohjoisessa ja etelässä, rakkaus ja rationaalisuus, henki ja ruumis. Se on piitä, eli materiaalia, jonka varaan ihmiskunta rakentaa tulevaisuuden yhteiskuntaa.

Suomen historiallisen seuran julkaisemana

Erkki Vasara

Valkoisen Suomen urheilivat soturit. Suojeluskuntajärjestön urheilu- ja kasvatustoiminta vuosina 1918–1939.

Bibliotheca Historica 23. Nid. runsaasti kuvitettu, 745 s. ISBN 951-710-062-0. Ilmestyi 10.9.1997, väitös 20.9.1997. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

Marja Tuominen

Bysanttilainen triptyykki. Kolme esseettä Jumalansynnyttäjän kuvasta.

Kauttaaltaan nelivärisesti kuvitettu. ISBN 951-710-054-X. Ilmestyi 8.9.1997. Nid. 141 s. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

Jyrki Paaskoski

Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710–1826.

Bibliotheca Historica 24. Nid. Kuv. 320 s. ISBN 951-710-063-9. Ilmestyi 10.9.1997. Väitös 20.9.1997. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

Holger Weiss

BABBAN YUNWA. Hunger und Gesellschaft in Nord-Nigeria und den Nachbarregionen in der frühen Kolonialzeit.

Bibliotheca Historica 22. Nid. runsaasti kuvitettu, 480 s. ISBN 951-710-056-6. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

HISTORIALLISET ARKISTOT:

110:1

Sune Jungar & Bent Jensen (red.), Sovjetunionen och Norde – Konflikt, kontakt, influenser. (23. Nordiska Historikermötet i Tammerfors 1997). Nid. 289 s. ISBN 951-710-058-2. Hinta 80,-

110:2

Johan Söderberg & Lars Magnusson (red.), Kultur och konsumtion i Norden 1750–1950 (23. Nordiska Historikermötet i Tammerfors 1997). Nid. 275 s. ISBN 951-710-059-0. Hinta 80,-

110:3

Göran Dahlbäck (red.), Kyrka – samhälle – stat. Från kristnande till etablerad kyrka. (23. Nordiska Historikermötet i Tammerfors 1997). Nid. 167 s. ISBN 951-710-06-4. Hinta 80,-

110:4

Stein Tønnesson & Juhani Koponen & Niels Steensgaard & Thommy Svensson (eds.), Between National Histories and Global History. (23. Nordiska Historikermötet i Tammerfors 1997). Nid. Kuv. 198 s. ISBN 951-710-061-2. Hinta 80,-

Historiallinen Arkisto 109, Nid. Kuv. ISBN 951-710-069-8. Ilmestyy marraskuussa ja jaetaan jäsenille tämän vuoden ilmaiskirjana.

Harri Kalha

Muotopuolen merenneidon pauloissa. Modernin taideteollisuuden kultakausi: mielikuvat, markkinointi, diskurssit.

Nid. Upeasti kuvitettu. Kuv. ISBN 951-710-065-5. Ilmestyy yhteistyössä Taideteollisuusmuseon kanssa 3. lokakuuta 1997. Väitös 15.10.1997. Hinta 160,- (Jäsenhintaa 112,-)

Vesa Saarikoski

Keskustajääkäri Aarne Sihvo. Näkökulma aseellisen voiman ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen itsenäistymisen murroksesta paasikiviläiseen toiseen tasavaltaan.

Bibliotheca Historica 25. Nid. Kuv. ISBN 951-710-066-3. Ilmestyy lokak. lopulla 1997. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

Jukka Rantala

Sopimaton lasten kasvattajaksi. Opettajien poliittiset puhdistuspyrkimykset 1944–1948.

Bibliotheca Historica 26. Nid. Kuv. ISBN 951-710-071-X. Ilmestyy marraskuun alussa 1997. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

Jussi Nuorteva

Suomalaisten ulkomainen opinkäynti ennen Turun akatemian perustamista vuonna 1640.

Bibliotheca Historica 27. Nid. Kuv. ISBN 951-710-064-7. Ilmestyy yhteistyössä Suomen kirkkohistoriallisen seuran kanssa loppusyksystä 1997. Hinta 120,- (Jäsenhintaa 84,-)

Kirsti Antin – Raija Mankki – Tuula Rantanen

Suomen historiallinen bibliografia 1981–1996.

ISBN 951-710-055-8. Tietokanta (Windows) CD-ROM -levynä. Hinta 750,- (Jäsenhintaa 500,-)

Ohto Manninen – Olli Vehviläinen – Timo Vihavainen – N. I. Barysnikov – V. N.

Barysnikov – O. A. Rzessevski – A.O. Tsubarjan

TALVISODAN POLIITTINEN HISTORIA

Suomalaisten ja venäläisten historioitsijoiden ensimmäinen yhteisesti laatima tutkimus talvisodasta. Ilmestyy marraskuussa 1997

Leena Kaukiainen, Avoin ja suljettu raja. Suomen ja Norjan suhteet 1918–1940.

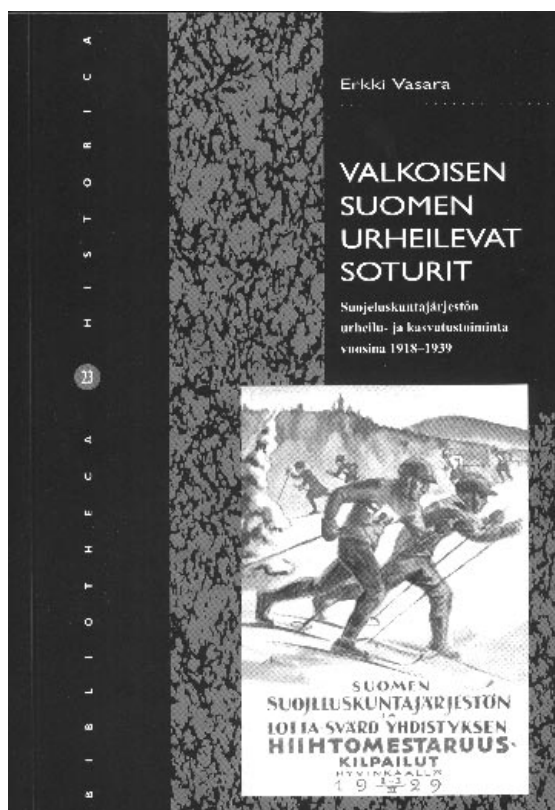
Hist. Tutkimuksia 197. Nid. Kuv. ISBN 951-710-070-1. Ilmestyy marraskuussa.

Pertti Luntinen, Imperial Russian Army and Navy 1809–1918.

Studia Historica 56. Nid. Kuv. ISBN 951-710-067-1. Ilmestyy lokakuussa.

Arto Luukkanen, The Consistory of Loot and Protection. The Commission of Cults, 1929–1938.

Studia Historica 57. Nid. Kuv. ISBN 951-710-068-X. Ilmestyy lokakuussa.

Erkki Vasara
VALKOISEN SUOMEN URHEILEVAT SOTURIT
Suojeluskuntajärjestön urheilu- ja kasvatustoiminta
vuosina 1918–1939

Järisyttävä 750-sivuinen lukupaketti 20–30-luvun suomalaisen yhteiskunnan mahtitekijästä, Suojeluskunnasta ja erityisesti sen ideologisesta keskeisestä urheilutoiminnasta ja nuorisotyöstä.

Hinta 120,- (Jäsenhintana 84,-)